

Workshop "Lär av dina besökare" med Roger Greenaway,

Karlstad 14 november 2011

CNV höll tillsammans med naturum Värmland och Karlstads naturskola en workshop med titeln "Lär av dina besökare" vid naturum Värmland i Karlstad 14 november 2011.

Huvuddelen av tiden ägnades åt övningar i *reviewing* med experten Roger Greenaway från Skottland. Ett inledande pass om reflekterande ledarskap ingick också.

Med *reviewing* menas praktiska metoder att direkt i fält ta fram och ta vara på deltagares förkunskaper, förväntningar, erfarenheter, upplevelser, attityder, synpunkter och reflektioner. Detta sker genom ett stort antal metoder som är lätta att lära sig och kan tillämpas med ett minimum av utrustning. Ofta räcker det med ett par repstumpar eller snören, resten går att hitta direkt ute i naturen.

Roger Greenaway är en av världens främsta experter på *reviewing*. Efter ett par uppskattade workshops för naturvägledare i Danmark var det så dags för Roger att demonstrera sina metoder i Sverige. Under Rogers tydliga och lugna ledning fick vi göra ett tiotal praktiska övningar av vilka några beskrivs nedan. Gemensamt för alla övningar är att de involverar och engagerar alla deltagare.

Roger Greenaway in action!

Observation walk / Gör vandringen intressant

Deltagarna vandrar i några minuter och noterar vad man lägger märke till i omgivningen, hos andra människor eller hos sig själv. Därefter delar man sina erfarenheter två och två och/eller i hela gruppen. Under övningen i Karlstad lade vi märke till sådant som solen, tystnad, alla som letar, kråka eller skräp i naturen.

En variant är att istället reflektera vad man undrar över. Det skapar mycket bra samtal i gruppen. I

vår grupp undrade deltagarna över en väderkvarn, snö, träd, Rogers lätta packning, gröna färger, hur man kom på att göra gin av enbär, guidning, rullstolar, att man är liten på jorden, vad de andra undrar över samt hur flyttblocken kom hit.

Man kan också få i uppdrag att hitta och stoppa på sig en hemlig pryl som används senare i programmet. Att hålla kvar obesvarade frågor bibehåller nyfikenheten.

Gemensamt för dessa övningar är att de håller vandringen intressant så att den inte bara blir en transportsträcka.

Empathy test / Jag tror du tycker...

Human camera är också en klassisk naturskoleövning där man leds omkring blundande och får "öppna slutaren" en sekund vid ett antal platser.

Här kan man till exempel först ha gjort den klassiska naturskoleövningen där en person leder en blundande person till ett eller flera träd som den blundande sedan får försöka hitta med öppna ögon. I efterföljande Empathy test står man med ryggen mot varandra och får frågan "Hur bekväm kände du dig när du blev runtled?" och till den andra personen hur man trodde att den runtleda kände sig. Måttet på detta är en höjd hand där hög höjd = mycket bra känsla. När båda höjt sina händer vänder man sig om och jämför. Sedan pratar man om varför man hamnar lika/olika i sina bedömningar. Fler frågor kan ställas t ex "Hur säker tror du att ledaren kände sig i sin roll?".

Likheter och skillnader i Empathy Test

Fröet och mobilen

Alla får i uppgift att plocka upp ett frö. Man går sedan i par och diskuterar vad som är fascinerande med ett frö respektive med en mobiltelefon. Det blir förvånansvärt intressant och det finns även gemensamma nämnare mellan fröet och mobilen. Efter pordiskussionen kan man ha gemensam reflektion över detta.

Känselövning

Den hemliga saken från naturen, som nämndes ovan, kan användas i en övning där man får använda känseln. Man står i grupper om tre eller fyra, blundar och låter sina objekt vandra runt mellan händerna och får beskriva hur de känns i handen. När alla saker gått runt öppnar man ögonen och ser vad det var för prylar. Diskussion i gruppen, därefter gemensamt.

Activity Map / Har du provat på...

Denna övning passar bra för att få klarhet över en grups förväntningar, känslor och förutsättningar inför en aktivitet. De enda hjälpmedel som behövs är ett par repstumpar, pinnar eller annat som kan användas för att skapa fyra rutor eller dela en cirkel i fyra lika stora delar. Deltagarna får ställa sig i den vänstra halvan om man provat på aktiviteten tidigare och i den högra om man inte gjort det, och motsvarande i den övre halvan om man har positiva känslor för aktiviteten och i den nedre om känslorna är negativa. När deltagarna fördelat sig i cirkeln, låter man dem prata med grannar med liknande erfarenheter och åsikter (Friendly neighbour talk).

Activity Map

Visual Aids / Låt tingen tala

Övningen "Visual Aids" / *Hitta en sak som berättar...*" går ut på att hitta en, två eller tre saker (i första hand från naturen) som kan användas för att stödja ett påstående. Här måste deltagarna göra bildspråket till huvudbärare av ett budskap. Ett bra bildspråk är mycket viktigt i naturvägledning. Prata med en eller två av de andra om ditt fynd och vad det har för viktigt att säga, innan vi tar en gemensam runda i hela gruppen. Med denna metod får man genom bildspråk en uppfattning om deltagarnas förväntningar och önskemål.

Naturum Värmland – stadsnära!